

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

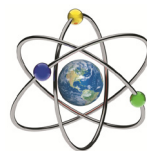

№6(7)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 210 sahifa,
27-iyun, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woosyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oğlu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Muqobil energiya manbalarida yarimo'tkazgichlar fizikasi: quyosh panellarining foydali ish koeffitsiyentini oshirish muammolari	10
<i>Abdullajonova Bashorat Olim qizi</i>	
Xavfsizlik tuyg'usining psixologik mazmuni	13
<i>Bahodirova Marhaboxon Tohirjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda muloqot madaniyatini rivojlantirishning innovatsion pedagogik texnologiyalari: kompetensiyaviy yondashuv asosida	17
<i>Boybo'riyeva Saodat O'ralovna</i>	
Tasviriy san'at fanlarini o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	21
<i>Ergasheva Go'zal Ruzimurod qizi</i>	
Kurash sportida innovatsion mashg'ulot texnologiyalaridan foydalanishning ilmiy-pedagogik asoslari	26
<i>Madumarov Jahongir Urinbayevich</i>	
O'quvchilarning texnik tafakkurini rivojlantirishda steam texnologiyalarining o'rni va roli	29
<i>Yo'ldoshev Mirjalol Qosim o'g'li</i>	
Sun'iy intellekt vositalarining bo'lajak o'qituvchilar diagnostik kompetentligini rivojlantirishdagi imkoniyatlari	33
<i>Teshaboyev Akramjon Yuldashevich</i>	
O'qituvchi va talabalar o'rtasidagi kommunikativ o'zaro ta'sir	39
<i>Turdibekova Risolat Shermatovna</i>	
6–7 yoshli bolalarni savodga tayyorlashda didaktik kartochkalar asosidagi leksik o'yinlarning ahamiyati	42
<i>Tursunova Durdona</i>	
Yengil atletika mashg'ulotlarida zamonaviy ilmiy yondashuvlar: maktab o'quvchilarining jismoniy tayyorgarligi va sport natijalari	46
<i>Xalmirzayev Azizillo Nabijonovich</i>	
Veb-kvest" va "Til portfeli" texnologiyalarini bir butun integrativ model asosida o'quv mashg'ulotlarida qo'llanilishi	49
<i>Yusupova Muxabbat Anatolevna</i>	
Содержание личностно-ориентированного образования и его роль в процессе самостоятельной подготовки студентов	53
<i>Рысова Галия Байбулатовна</i>	
Improving the Methodology for Teaching Lexical and Grammatical Transformations in the Translation of Literary Texts	57
<i>Asadova Zebiniso Makhmudovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida pedagogik innovatsiyalarni joriy etish orqali ta'lim sifatini oshirish mexanizmlari	62
<i>Beketov Nurseit Alijan o'g'li</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida boksni o'qitish metodikasini takomillashtirish.....	67
<i>Rustamova Zuhro Sanjar qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni innovatsion yondashuv asosida o'qish darslari samaradorligini metodik takomillashtirishga tayyorlashning pedagogik imkoniyatlari.....	71
<i>To'ychiyeva Zulfiyaxon Abdulxoliq qizi</i>	
Mehrli maktabda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim orqali bolalarning ijtimoiy faolligini oshirish mexanizmlari	76
<i>Tursunova Dildora Ziyadullayevna</i>	
Kasbiy fanlar integratsiyasiga asoslangan dasturiy ta'minot vositasida filologiya yo'nalishi talabalarining axborot kompetentligini rivojlantirish metodikasi	79
<i>Yakubov Baxtiyor Baxriddin o'g'li</i>	
Ta'lim klasterlari faoliyatini avtomatlashtirish va monitoring qilish tizimini joriy etish	83
<i>M. Badalova</i>	

Нравственное воспитание студентов средствами русской классической литературы: современные педагогические подходы.....	86
Родина Ирина Витальевна	
Bo'lajak tibbiyot xodimlarining kasbiy identikligini shakllantirishda psixologik diagnostika va rivojlantiruvchi yondashuvlar	91
Feruza Tohirova	
Tarbiya fanini o'qitish jarayonida xalq pedagogikasidan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	99
Islomova Mushtaribonu Akram qizi	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida multimedia vositalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	104
Nafisa Tuxtasinova	
Shaxsiy kreativ kompetentlikni rivojlantirishning metodik imkoniyatlari	108
To'xtasinov Dadaxon Farxodovich, Nafisa Tuxtasinova	
Zamonaviy ta'lim oluvchilarni milliy iftixor ruhida tarbiyalashning yangicha yondashuvi	113
Xudayberdiev Inom Xasanovich	
Yoshlar oilalarda ekologik madaniyati rivojlanishida turar joy muhiti va gender yondashuvlarining ahamiyati	117
Yusupova Muhabbatxon Abdulajon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga tabiiy fanlarni o'qitish jarayonida O'simliklar mavzusini o'rgatish metodikasi	122
Normurotova Aziza Karim qizi, Fattoyeva O'g'iloy Ashurqulovna	
Inklyuziv ta'lim o'quvchilarining yozuv ko'nikmalarini rivojlantirishda robototexnika asosidagi assistiv texnologiyalar - "Power band" va "Quvvat qo'lqop" samaradorligi.....	127
Alimardanova Sitora Ikrom qizi, To'rayev Rasul Nortoziyevich	
Yoshlarda sog'lom turmush tarzini shakllantirishda sport mashg'ulotlarining innovatsion ahamiyati	133
Aminov Botir Umidovich	
Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarining nutq madaniyatini rivojlantirish	138
Saydanova Dilafruz Sadirdinovna	
Ilmiy-tadqiqotchi ayollarda akademik o'zlik shakllanishi: O'zbekiston sharoitida motivatsion omillar va ijtimoiy-pedagogik aralashuv zarurati	142
Egamqulova Iroda Safar qizi	
Texnika oliygohlarida nogironligi mavjud talabalarining ilmiy kompetentligini rivojlantirish uchun "Adaptiv tadqiqot" interaktiv metodini ishlab chiqish.....	148
Gimayeva Liliya Maskurovna	
Maktab boshqaruvida raqamli monitoring va tahlil tizimlaridan foydalanishning pedagogik samaradorligi...	153
Imamaliyev Ulugbek Turapbayevich	
Onlayn qimor o'yinlariga tobe bo'lgan harbiy xizmatchilar bilan psixokorreksiya ishlarini olib borish tartibi..	157
Olimov Azamat Qahramon o'g'li	
Rusiya o'quvchilarning o'zbekcha bog'lanishli nutqini o'stirishda mashqlarning o'rni	163
Salisheva Zilola Ismoilovna	
Xorijiy mamlakatlar tajribasida raqamli ta'lim va raqamli savodxonlikni rivojlantirishning nazariy asoslari....	169
Toshpulatova Niyoxon Shavkatjon qizi	
Ko'p madaniyatli kompetensiyani rivojlantirish modelini amalga oshirishning tashkiliy va pedagogik mexanizmlari va kutilgan natijalari	174
Vasilyeva Elmira Raisovna	
The Specifics of the Formation of Systems Thinking in Technical Education, Methods and Means of Development.....	178
Yusupova Liliya Fanovna	
Individual yondashuv asosida ko'zi ojiz o'quvchilar uchun individual rivojlanish xaritasini ishlab chiqish metodikasi.....	183
Abdullayev Oybek Alisher o'g'li	

Yaqin masofalarga yugurishda o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish usullari	190
Abduqahhorov Nuriddin Xabibulloyevich	
Darslik yozish mas'uliyati.....	194
Ahmadova Mahbuba Shavkat qizi	
Mobil ta'lim texnologiyalari vositalari yordamida darslarni tashkil etish metodikasini takomillashtirish	198
Mamasoliyev Akmaljon Azizjon o'g'li	
Yengil atletika qisqa masofaga yugurish turini o'rgatishda bosqichma-bosqich tayyorlash metodikasi	202
Omonov Shohrux Orzimurot o'g'li	
Abdulla Avloniyning o'zbek tamaddunidagi o'rni xususida ba'zi mulohazalar	206
Tasbolatova Yeliza Yesey qizi	

MAKTAB BOSHQARUVIDA RAQAMLI MONITORING VA TAHLIL TIZIMLARIDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK SAMARADORLIGI

Imamaliyev Ulugbek Turapbayevich

A. Avloniy nomidagi Pedagogik mahorat milliy instituti
Ta'limda menejment ixtisosligi bo'yicha mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya: Umumiy o'rta ta'lim muassasalarini boshqarishda raqamli monitoring va tahlil tizimlaridan foydalanishning pedagogik samaradorligi tadqiq etilgan. Raqamli texnologiyalar asosida boshqaruv jarayonlarini tashkil etish, ta'lim sifatini monitoring qilish, o'quvchilar o'zlashtirish ko'rsatkichlarini tahlil etish hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilishning zamonaviy mexanizmlari yoritilgan. Shuningdek, maktab boshqaruvida elektron platformalar va analitik tizimlardan foydalanishning afzalliklari, mavjud muammolar hamda ularni bartaraf etish yo'llari ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli monitoring, ta'lim sifati, maktab boshqaruvi, raqamli transformatsiya, pedagogik samaradorlik, axborot tizimlari, elektron boshqaruv, ta'lim analitikasi.

Abstract: This article examines the pedagogical effectiveness of using digital monitoring and analytical systems in the management of general secondary education institutions. The study highlights modern mechanisms for organizing management processes through digital technologies, monitoring educational quality, analyzing student achievement, and supporting managerial decision-making. The advantages, challenges, and prospects of implementing electronic platforms and analytical systems in school management are scientifically substantiated.

Key words: digital monitoring, educational quality, school management, digital transformation, pedagogical effectiveness, information systems, e-management, educational analytics.

Аннотация: В данной статье исследуется педагогическая эффективность использования цифровых систем мониторинга и анализа в управлении общеобразовательными учреждениями. Освещены современные механизмы организации управленческих процессов на основе цифровых технологий, мониторинга качества образования, анализа успеваемости учащихся и принятия управленческих решений. Также рассмотрены преимущества использования электронных платформ и аналитических систем в школьном управлении, существующие проблемы и пути их решения.

Ключевые слова: цифровой мониторинг, качество образования, управление школой, цифровая трансформация, педагогическая эффективность, информационные системы, электронное управление, образовательная аналитика.

KIRISH

Bugungi kunda dunyo ta'lim tizimida raqamli transformatsiya jarayonlari jadal sur'atlarda rivojlanmoqda. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ta'lim tizimiga keng joriy etilishi ta'lim sifatini oshirish, boshqaruv samaradorligini ta'minlash va ta'lim muassasalari faoliyatini optimallashtirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Xususan, maktab boshqaruvida raqamli monitoring va tahlil tizimlaridan foydalanish boshqaruv qarorlarini qabul qilishning ilmiy asoslangan mexanizmlarini shakllantirish imkonini bermoqda.

O'zbekiston Respublikasida ham ta'lim tizimini raqamlashtirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Jumladan, O'zbekiston - 2030 strategiyasi hamda Raqamli O'zbekiston - 2030 doirasida ta'lim tizimiga zamonaviy axborot texnologiyalarini keng joriy etish vazifalari belgilangan. Shuningdek, PQ-3931-son¹ Prezident qarori bilan xalq ta'limi tizimida boshqaruvning yangi tamoyillarini joriy etish, elektron boshqaruv mexanizmlarini kengaytirish va ta'lim sifatini baholashning zamonaviy usullaridan foydalanish vazifalari belgilab berilgan. Bugungi kunda maktablarda elektron jurnal, elektron kundalik, onlayn hisobotlar, ta'lim analitikasi va sun'iy intellekt elementlariga asoslangan monitoring tizimlaridan foydalanish kengayib bormoqda.

¹ <https://lex.uz/docs/-3893416>

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Maktab boshqaruvida raqamli monitoring va tahlil tizimlaridan foydalanish masalasi mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan keng o'rganilgan. Xususan, R.J. Ishmuhamedov, A.A. Abduqodirov va A.X. Pardayev ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalarni joriy etish boshqaruv samaradorligini oshirish, ta'lim sifati monitoringini takomillashtirish hamda pedagogik faoliyatni raqamlashtirishning muhim omili ekanligini ta'kidlaydilar.

N.N. Azizxo'jayeva pedagogik texnologiyalarni qo'llash orqali ta'lim jarayonini samarali tashkil etish va boshqaruv qarorlarini ilmiy asoslash imkoniyatlari kengayishini qayd etgan.

N.A. Muslimov, M.H. Usmonboyeva va D.M. Sayfurov esa innovatsion ta'lim texnologiyalarining pedagogik jarayonni modernizatsiya qilishdagi ahamiyatini yoritib bergan.

Xalqaro tadqiqotlarda ham ta'limni raqamlashtirish masalasi ustuvor yo'nalish sifatida e'tirof etilgan. UNESCOning "Digital Transformation of Education Systems" hisobotida raqamli monitoring vositalari ta'lim sifati, shaffoflik va boshqaruv samaradorligini oshirishga xizmat qilishi qayd etilgan. OECDning "Digital Education Outlook 2023" hisobotida esa ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv, ta'lim analitikasi va raqamli platformalardan foydalanish zamonaviy maktab boshqaruvining ajralmas qismi sifatida baholangan.

Shuningdek, M. Fullan ta'limdagi o'zgarishlarni samarali boshqarishda raqamli texnologiyalar va innovatsion yondashuvlarning muhim o'rin tutishini asoslab bergan.

T. Anderson va F. Elloumi esa onlayn ta'lim hamda raqamli boshqaruv tizimlarining nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qilgan. Tahlil qilingan ilmiy manbalar shuni ko'rsatadiki, maktab boshqaruvida raqamli monitoring va tahlil tizimlaridan foydalanish ta'lim sifati oshirish, boshqaruv qarorlarini tezkor va aniq qabul qilish hamda pedagogik samaradorlikni ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Biroq mazkur masalaning O'zbekiston umumiy o'rta ta'lim muassasalari misolida kompleks pedagogik tadqiq etilishi dolzarb ilmiy vazifa bo'lib qolmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida raqamli monitoring va tahlil tizimlaridan foydalanishning pedagogik samaradorligini aniqlash hamda ularni boshqaruv amaliyotiga takomillashtirilgan holda joriy etish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot vazifalari

1. Maktab boshqaruvida raqamli monitoring tizimlarining nazariy asoslarini tahlil qilish.
2. Ta'lim muassasalarida qo'llanilayotgan raqamli platformalarning imkoniyatlarini o'rganish.

Tadqiqot jarayonida umumiy o'rta ta'lim muassasalarida raqamli monitoring va tahlil tizimlaridan foydalanishning pedagogik samaradorligini aniqlashga qaratilgan ilmiy usullardan foydalanildi. Tadqiqotning metodologik asosini ta'lim boshqaruvi, pedagogik monitoring, raqamli ta'lim texnologiyalari va ta'lim analitikasi sohasidagi ilmiy qarashlar tashkil etdi.

1. Kuzatish metodi;
2. So'rovnoma metodi;
3. Taqqoslash metodi;
4. Statistik tahlil;
5. Pedagogik monitoring natijalarini umumlashtirish;
6. Matematik-statistik qayta ishlash.

TAHLIL VA NATIJALAR

Raqamli monitoring tizimlari joriy etilgan maktablarda ta'lim sifati o'sish dinamikasi kuzatildi. O'quvchilarning o'zlashtirish darajasi, davomat ko'rsatkichlari va ota-onalar bilan hamkorlik samaradorligi oshganligi aniqlandi.

1-jadval: Raqamli monitoring tizimlari joriy etilishidan oldingi va keyingi ko'rsatkichlar.

Ko'rsatkichlar	Joriy etilishidan oldin (%)	Joriy etilgandan keyin (%)
O'zlashtirish sifati	68	82
Davomat	84	95
Ota-onalar bilan aloqa	62	88
Hisobot tayyorlash tezligi	55	93
Boshqaruv qarorlarining aniqligi	70	89

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinadiki, raqamli monitoring tizimlari joriy etilgandan so'ng barcha ko'rsatkichlar bo'yicha sezilarli o'sish kuzatilgan. Ayniqsa, hisobotlarni tayyorlash tezligi 38 foizga, ota-onalar bilan hamkorlik darajasi esa 26 foizga oshgan.

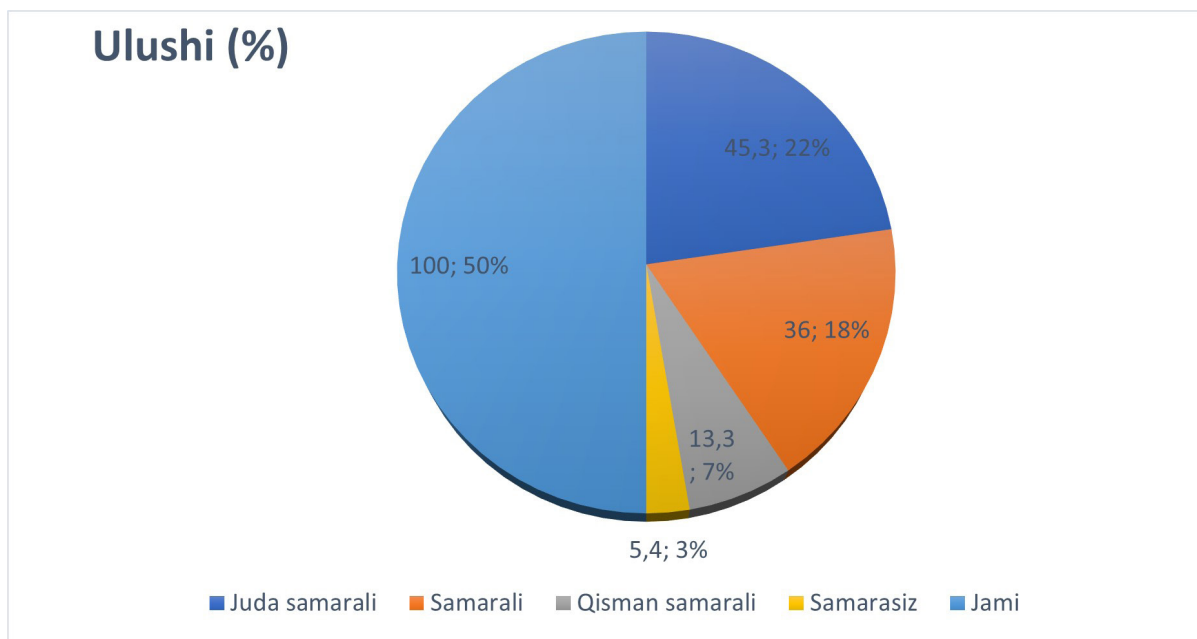
2-jadval: **Pedagoglarning raqamli monitoring tizimlaridan foydalanish bo'yicha fikrlari**

Javob variantlari	Respondentlar soni	Ulushi (%)
Juda samarali	68	45,3
Samarali	54	36,0
Qisman samarali	20	13,3
Samarasiz	8	5,4
Jami	150	100

Natijalar shuni ko'rsatdiki, respondentlarning 81,3 foizi raqamli monitoring tizimlarini samarali yoki juda samarali deb baholagan. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, raqamli monitoring tizimlari maktab boshqaruvida bir qator ijobiy o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Birinchidan, ta'lim sifati monitoringi muntazam ravishda amalga oshirilmoqda. Elektron tizimlar orqali o'quvchilar o'zlashtirishi, fanlar kesimidagi natijalar va pedagoglar faoliyati bo'yicha ma'lumotlarni tezkor olish imkoniyati yaratilgan.

Ikkinchidan, boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayoni ancha takomillashgan. Avvallari qog'oz shaklidagi hisobotlarga asoslangan qarorlar qabul qilingan bo'lsa, hozirgi kunda real vaqt rejimida shakllantirilgan ma'lumotlar asosida boshqaruv faoliyati olib borilmoqda.

Uchinchidan, ota-onalar bilan hamkorlik sifati oshgan. Elektron kundaliklar va mobil ilovalar orqali o'quvchilarning davomat va o'zlashtirish natijalari to'g'risida tezkor axborot almashinuvi yo'lga qo'yilgan. Tadqiqot natijalari xalqaro tajribalar bilan hamohang ekanligini ko'rsatdi. Xususan, Finlandiya, Singapur va Janubiy Koreya ta'lim tizimlarida raqamli monitoring texnologiyalaridan foydalanish ta'lim sifati oshirishning muhim omillaridan biri sifatida e'tirof etilgan.

1-rasm: **Respondentlarning raqamli boshqaruv yoki innovatsion texnologiyalar samaradorligi haqidagi fikrlari**

Diagramma natijalariga ko'ra:

1. Juda samarali deb baholaganlar - 68 nafar (23%).
2. Samarali deb baholaganlar - 54 nafar (18%).
3. Qisman samarali deb baholaganlar - 20 nafar (7%).
4. Samarasiz deb baholaganlar - 8 nafar (2%).
5. Jami respondentlar soni - 150 nafar (50%) ko'rsatilgan.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, respondentlarning aksariyati raqamli boshqaruv va innovatsion texnologiyalarni ijobiy baholagan. Xususan, respondentlarning 41 foizi (68 va 54 nafar) ushbu tizimlarni "juda samarali" va "samarali" deb hisoblagan. Faqatgina 2 foiz respondent ularni samarasiz deb baholagan. Bu esa ta'lim muassasalarida raqamli texnologiyalarni joriy etish boshqaruv samaradorligini oshirishga xizmat qilayotganini ko'rsatadi.

Diagramma natijalariga ko'ra, respondentlarning ko'pchiligi raqamli boshqaruv texnologiyalarining amaliy samaradorligini yuqori baholagan. Jumladan, 23 foiz respondent ushbu texnologiyalarni juda samarali, 18 foizi samarali deb e'tirof etgan. Qisman samarali deb baholovchilar ulushi 7 foizni, samarasiz deb hisoblovchilar esa 2 foizni tashkil etgan. Olingan natijalar ta'lim muassasalarida boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirish ijobiy natijalar berayotganini tasdiqlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, raqamli monitoring vositalari yordamida o'quvchilar o'zlashtirish darajasi, davomat ko'rsatkichlari, pedagoglar faoliyati va ta'lim sifati bilan bog'liq ma'lumotlarni tezkor yig'ish, qayta ishlash va tahlil qilish imkoniyati yaratiladi. Natijada boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayoni ilmiy asoslangan, tezkor va aniq ma'lumotlarga tayangan holda amalga oshiriladi. Tadqiqot davomida olingan natijalar raqamli monitoring tizimlari joriy etilgan ta'lim muassasalarida o'quvchilar o'zlashtirish ko'rsatkichlari, davomat darajasi va ota-onalar bilan hamkorlik sifati sezilarli ravishda yaxshilanganligini ko'rsatdi. Elektron jurnal, elektron kundalik, avtomatlashtirilgan hisobotlar va tahliliy platformalar ta'lim jarayonining shaffofligini ta'minlashga hamda pedagogik faoliyat samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni. "2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida". - Toshkent, 2022.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son Farmoni. "Raqamli O'zbekiston - 2030 strategiyasini tasdiqlash to'g'risida". - Toshkent, 2020.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-sentabrdagi PQ-3931-son Qarori. "Xalq ta'limi tizimiga boshqaruvning yangi tamoyillarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida". - Toshkent, 2018.
4. Ishmuhamedov R.J., Abduqodirov A.A., Pardaev A.X. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. - Toshkent: Iste'dod, 2021.
5. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. - Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
6. Muslimov N.A., Usmonboyeva M.H., Sayfurov D.M. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. - Toshkent: Sano-standart, 2021.
7. UNESCO. Digital Transformation of Education Systems. - Paris: UNESCO Publishing, 2023.
8. OECD. Digital Education Outlook 2023: Towards Smart Educational Management. - Paris: OECD Publishing, 2023.
9. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. - New York: Teachers College Press, 2020.
10. Anderson T., Elloumi F. Theory and Practice of Online Learning. - Athabasca University Press, 2021.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(7)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.